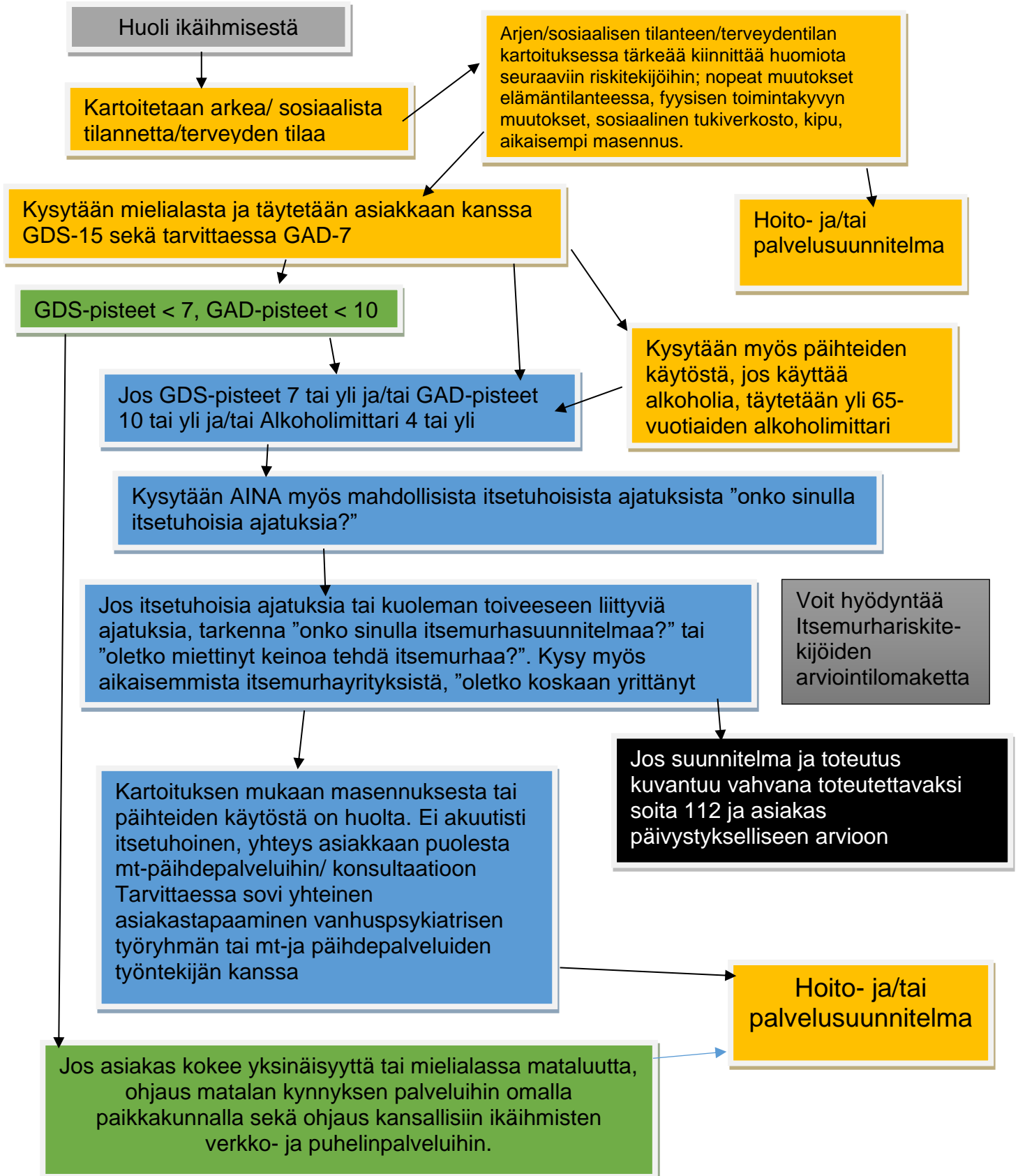

Toimintamalli: Avopalveluihin ikäihmisen depression, alkoholiongelman ja itsemurhariskin tunnistamiseen

Toimintamalli: avopalveluihin ikäihmisen depression, alkoholiongelman ja itsemurhariskin tunnistamiseen

Ikäihmisten masennuksen ja päihdeongelman tunnistaminen sekä oikea-aikainen hoito ovat merkittävässä osassa ikäihmisten itsemurhien ehkäisyä. Lisäksi ikäihmisten itsemurhien ehkäisyyn kuuluu myös sosiaalisen elämän ja voimavarojen vahvistaminen. Ikäihmiset hyötyvät hyvin masennuksen lääkehoidosta, mutta myös psykososiaalisesta keskusteluhoidosta. Myös muistisairaat ikäihmiset hyötyvät usein lääkehoidosta. Mukana elämässä – hankkeessa tavoitteena on ollut ohjata käyttöön ottamaan ikääntyneiden asiakas- ja palveluohjauksessa itsemurhariskin tunnistamiseen arviointimittareita.

Seuraavaan on koottu ikäihmisen masennuksen ja alkoholiongelman tunnistamiseen toimintamallia sekä milloin syytä palvelutarpeen arviota laajentaa moniammatilliseen palvelu- ja hoidontarpeen arvioon.

- Asiakkaasta tulee yhteydenotto, minkä tiimoilta asiakkaan hoidon ja palvelutarpeen arvio todetaan tarpeelliseksi tehdä.
- Arviointikäynnillä tai puhelussa selvitetään asiakkaan somaattinen ja sosiaalinen tilanne sekä toimintakyky arjessa.
- Lisäksi arvioidaan asiakkaan mielialaa hyödyntäen GDS-15, GAD-7 ja yli 65-vuotiaiden alkoholimittaria.
- Jos mielialasta ei syntynyt huolta, mutta asiakas kokee tarvitsevansa tukea, ohjataan asiakas matalankynnyksen palveluihin sekä sähköisiin tukipalveluihin. Mikäli GDS-pisteet ovat 7 tai enemmän pistettä on syytä asiakkaan mielialaa arvioida lisää.
- Mikäli GDS-pisteet ovat 7 pistettä tai enemmän ja asiakas vastaa KYLLÄ vastauksen kysymyksiin 12 ja 14, on syytä asiakkaalle tehdä myös itsemurhariskitekijöiden arviointi kysely. Vakavassa itsemurhavaarassa oleva ikäihminen on toimitettava heti päivystykselliseen hoidon tarpeen arvioon.
- Jos asiakkaalla ahdistuneisuutta, syytä tehdä DAG-7 kysely. Jos pisteet 10 tai enemmän, ahdistuneisuus todennäköisesti vaikuttaa arjen toimintaan.
- Alkoholimittarin pisteet 4 tai yli, alkoholin käyttö huolestuttavaa ja vaatii huomiota.
- Kerro asiakkaalle huolestasi mielialaan ja/tai alkoholin käyttöön. Kerro, että otat asiakkaan puolesta yhteyttä mielenterveys- ja päihdepalveluihin. Varmista onko asiakkaalla ollut aikaisempaa hoitosuhdetta mielenterveys- ja päihdepalveluissa, jos on, ota suoraan yhteyttä aikaisempaan hoitotahoon. Hoito- ja palvelusuunnitelman kannalta hyvä sopia moniammatillinen yhteistapaaminen asiakkaalle.
- Moniammatillisen arviointiin hyödynnä ensisijaisesti vanhuspsykiatrisen työryhmän työntekijöitä, jos asiakkaalla ei ole ollut aikaisempaa omaa työntekijää. Jos et tavoita vanhuspsykiatrisen työryhmän työntekijään, yhteys paikkakunnan mielenterveys- ja päihdeyksikköön.